

За да се нахранят децата, семейството, да се придобие необходимото облекло, циганите/ ромите се научават не само на труд, но и на просия, кражби и неизбежните лъжи. *Просенето, гледането на ръка, баенето, лекуването* при тях е традиционно женско занятие. *Просещите циганки* са типична картина за всяко населено място. „Циганите казват, че Господ ги е орисал цял живот да просят” - така философски те обясняват тези свои действия. И тъй като това масово явление, характерно не само за циганските групи живеещи в България, продължава столетия наред, то останалото население го приема като част от същността на етноса. Просенето също има своите характерни особености. „Винаги бедни, винаги просещи... Не можеш да се приближиш до катуните им без да бъдеш заобиколен от отвратителни жени и деца, които искат милостиня” (Френски пътеписи 1975: 364 – Кузниери, 70-те год. XVIII век). „Напускайки Шумла минахме покрай голям цигански катун с талиги и кучета.... Някои от жените се спуснаха тичешком към нас просейки милостиня по особено натрапчив начин, но скоро бяхме избавени от тях чрез намесата на нашия татарин и чиито камшик като пръчката на вълшебника никога не се размахваше напразно” (Английски пътеписи 1987: 600 – Франкланд, 1827 г.)

Просещите циганки се движат най-често по двойки и предпочитат контактите с жените. При майката на поп Минчо Кънчев в с. Арабаджиево „...дойдоха две циганки, та седнаха отвън на вратата и въртят майка ми на огън „Дай ми това, дай ми онова...” Майка ми не може да им угоди и насити с дикиски*”.

Най-често им се дават хранителни продукти, които събират в специален съд „видрица”. „Видрицата е едно малко каче, с железни халки и с клуб отгоре, която може да събере пет-шест оки вода. Тая видрица носят закачена на ръката си циганките, които ходят от къща на къща, та просят. В нея събират всякакъв материал за ядене: айран, ишумик, сирене, варени тикви, хартисала гозбица и прочее и прочее каквото си изпроси, та и подарят” (Кънчев 1983: 105,230, 250,263).

След Освобождението в новата българска столица София „Единственото главно занимание на голяма част от циганите беше просията. За да предизвикат състрадание, повечето симулираха недъгавост – най-често се преструваха на куци или на прегърбени под тежестта на някаква болест. Когато се молеха на минувачите да ги „даруват” с някоя парица, те внася-

* дикиски, от турски - подаръци